

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	43768
Nom	Metodologia de la investigació aplicada a les ciències socials
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	15.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2170 - M.U.Ben.Soc:In.F.	Facultat de Ciències Socials	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2170 - M.U.Ben.Soc:In.F.	4 - Metodologia de la investigació aplicada a les ciències socials	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
MONTAGUD MAYOR, JAVIER PERFECTO	350 - Treball Social i Serveis Socials

RESUM

L'anàlisi de la realitat és una condició fonamental en els processos d'intervenció. Aquest principi, que ha definit les Ciències Socials i el Treball Social des dels seus orígens, cada dia adquireix més relleu com a resultat de les noves i complexes problemàtiques socials que sorgeixen amb la postmodernitat. En aquest esforç de comprensió del canviant món actual s'emmarca aquest mòdul. La recerca és el mitjà per crear coneixements, per indagar les causes i les característiques de les noves situacions socials. Però la investigació no només aporta a les Ciències Socials i al Treball Social reflexió abans d'actuar, sinó també durant i després de l'acció, el que és especialment útil en tant que li pot permetre generar les seves pròpies teories i metodologies des de l'anàlisi i la reflexió pràctica. Per millorar l'efectivitat de les pràctiques, polítiques i programes en les Ciències Socials i en particular en el Treball Social es requereixen procediments metodològics i tècniques d'investigació que aportin sistematicitat i recursos. La investigació, en definitiva, significa mantenir un diàleg reflexiu amb la situació, preocupant-se per l'anàlisi dels problemes i per la recerca d'evidències sobre l'eficàcia de la intervenció. Sota aquestes premisses, l'assignatura de Mètodes i Tècniques d'investigació pretén ampliar els coneixements que han adquirit en el grau de Treball Social i altres Ciències Socials. Constitueix una especialització que ajuda a renovar i perfeccionar les habilitats per a l'anàlisi cada vegada més complexa de la realitat social i, amb això, enfortir l'ús de la recerca en l'àmbit de la intervenció social.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No es requereixen.

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)

2170 - M.U.Ben.Soc:In.F.

- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Ser capaços d'accedir a ferramentes d'informació en altres àrees del coneixement i utilitzar-les apropiadament.
- Cercar i seleccionar informació en bases de dades i documents de caràcter científic i professional vinculats amb la intervenció familiar, i tenir capacitat per a sintetitzar-la i interpretar-la.
- Desenvolupar la capacitat per a analitzar nous problemes de forma rigorosa i sistemàtica.
- Desenvolupar la capacitat para desarrollar procesos de investigación que contribuyan a generar avances en el conocimiento.
- Desenvolupar la capacitat d'iniciativa, pensament crític i creativitat.
- Aprofundir en el coneixement de la complexitat i la diversitat de formes de vida i de vincles en les famílies.
- Capacitat de formular i executar projectes de recerca en l'àmbit del benestar social i els contextos familiars aplicant noves metodologies.
- Aprendre a desarrollar el tipo de diseño de investigación que sea más adecuado al problema de investigación complejo que afecta al contexto familiar.
- Utilitzar tècniques i eines (software) per a l'anàlisi qualitativa i quantitativa avançat de dades de recerca en estudis amb famílies, adolescents i joves.
- Saber interpretar els resultats derivats de l'aplicació de tècniques i eines (software) d'anàlisi de dades tant quantitatives com a qualitatives en estudis amb famílies, adolescents i joves.
- Saber integrar els models i tècniques de recerca actuals en els diferents nivells d'intervenció vinculats amb l'àmbit familiar.

- Aprendre a dissenyar projectes de recerca avançats que aborden la complexitat social i familiar, especificant les diferents fases i la metodologia de recerca aplicada.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

Per millorar l'efectivitat de les pràctiques, polítiques i programes en les Ciències Socials, i en particular en el Treball Social, es requereixen procediments metodològics i tècniques d'investigació que aportin sistematicitat i recursos. La investigació, en definitiva, significa mantenir un diàleg reflexiu amb la situació, preocupant-se per l'anàlisi dels problemes i per la recerca d'evidències sobre l'eficàcia de la intervenció.

Sota aquestes premisses, l'assignatura de Metodologia de la Investigació aplicada a les Ciències Socials constitueix una especialització que ajuda a renovar i perfeccionar les habilitats per a l'anàlisi cada vegada més complex de la realitat social i, amb això, enfortir l'ús de la investigació en l'àmbit de la intervenció social. El resultat del procés d'aprenentatge comporta:

- Comprensió dels processos d'investigació
- Comprensió i capacitat de disseny de les fases i metodologia d'investigació d'un projecte
- Ensinstrament en coneixement de fonts de dades secundàries
- Formació en tècniques d'investigació aplicades a les Ciències Socials, i en particular al Treball Social
- Adquisició i destresa de les tècniques d'investigació quantitativa i qualitativa

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. 1. Introducció a la investigació en ciències socials

- Ciència i investigació social
- Objectius, característiques i diferències de la investigació en ciències socials
- El mètode científic: concepte, etapes i tipus (deductiu/inductiu)
- La investigació al camp de la intervenció social
- Recomanacions per definir el tipus de recerca

2. 2. Definició de projectes de recerca en ciències socials.

- Les perspectives de recerca: qualitativa i quantitativa
- El projecte de recerca: descripció de l'objecte, justificació, formulació pregunta de recerca, objectius, metodologia, operacionalització de variables i instruments.
- L'informe de recerca: estructura i tipus
- Difusió i visibilització de l'activitat investigadora

3. 3. La literatura científica: revisió, bases de dades, fonts per a la recerca en l'àmbit del benestar social i familiar

- Tipus de fonts de dades
- Bases de dades per a la investigació en benestar social
- El paper de l'evidència a la intervenció social
- La revisió de la literatura científica per a una investigació social

4. 4. Introducció a les perspectives i tècniques d'anàlisi qualitatiu

- Perspectives contemporànies d'anàlisi qualitativa
  - Anàlisi estructural del sistema de discursos
  - Anàlisi crítica del discurs
  - Frame analysis i Grounded Theory
  - Principals tècniques d'anàlisi qualitativa: Entrevistes i grups de discussió
- Els materials discursius: textos, documents, imatges, etc.

5. 5. Estratègies i eines d'anàlisi

- Procediments d'anàlisi qualitativa
- Transcripció i preparació dels materials primaris
- Fragmentació del text versus abordatge integral
- Primeres tasques analítiques: conjetures d'anàlisi i estils discursius
- Identificació de posicions discursives
- Les configuracions narratives
- Espais semàntics
- L'ús de programari d'anàlisi qualitativa (Atlas-ti / Maxqda)
- La redacció de l'informe qualitatiu

6. 6. Anàlisi de dades a través de tècniques quantitatives I: Estadística descriptiva i aplicació a l'àmbit del benestar social i la família

- Variables: definició, tipus i escales de mesura.
- Mesures de tendència central i de variabilitat.
- Contrast d'hipòtesis (paramètric i no paramètric).
  - Creació de bases de dades a través de paquets estadístics (SPSS i programari d'Open Access): matrius de dades i definició de variables.
  - Execució d'anàlisis descriptives i de contrast de supòsits bàsics (normalitat, homogeneïtat de variància) amb SPSS i programari d'Open Access

7. 7. Anàlisi de dades a través de tècniques quantitatives II: Estadística inferencial i aplicació a l'àmbit del benestar social i la família

- Conceptes bàsics d'inferència estadística.
- Classificació de les tècniques estadístiques bivariades i multivariades: Mètodes de dependència i mètodes d'interdependència.
- Principals mètodes de dependència: Anàlisi factorial.
- Principals mètodes d'interdependència: Anàlisi de correlació. Anàlisi de regressió. Anàlisi discriminant. Anàlisi múltiple de la variància
- Execució de tècniques d'estadística multivariada amb SPSS i programari d'Open Access

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	70,00	100
Classes teoricopràctiques	32,50	100
Pràctiques en aula informàtica	10,00	100
Elaboració de treballs en grup	65,00	0
Elaboració de treballs individuals	66,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	131,50	0
TOTAL	375,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia didàctica combinarà l'exposició teòrica amb l'ensenyament pràctic, existint entre ambdues perspectives una lògica continuïtat i complementaritat. Per tal de que el procés d'aprenentatge sigui més actiu, es potenciarà un clima de participació dels / les estudiants a l'aula. Per a això és indispensable la lectura dels materials de mòdul. Els seminaris o altres activitats constituiran un complement d'alguns continguts del temari.

Metodologies docents:

- MD1: Classes teòriques, lliçó magistral participativa.
- MD2: Discussió d'articles i altres lectures.
- MD3: Resolució de casos pràctics.
- MD4: Debat o discussió dirigida.
- MD5: Grup de Treball.

-MD6: Recerca y anàlisi de documentació.

AVALUACIÓ

SE1 - Assistència a les classes com a requisit indispensable per a ser avaluat, havent de cobrir-se un mínim percentual de sessions (90%). Per sota d'aquest mínim, i excepte causes justificades, el alumne no serà avaluat. Pes sobre la qualificació final: 10%

SE9 - Realització del disseny d'un projecte d'investigació. Pes sobre la qualificació final: 25%

SE10 - Realització d'exercicis pràctics avaluable. Pes sobre la qualificació final: 65%

REFERÈNCIES

Bàsiques

- CALLEJO, J. y VIEDMA, A. (2006): Proyectos y estrategias de la investigación social: la perspectiva de la intervención. Madrid, McGraw-Hill.
- CEA D'ANCONA, M. A. (2012): Fundamentos y aplicaciones en metodología cuantitativa. Madrid, Síntesis.
- LÉVY, J.P. y VARELA, J. (2005): Análisis multivariable para las Ciencias Sociales. Madrid, Pearson Prentice-Hall.
- MULLOR, R. y FAJARDO, M^ªD. (2000). Manual práctico de estadística aplicada a las Ciencias Sociales. Barcelona, Ariel.
- SIERRA, R. (2003): Técnicas de investigación social. Teorías y ejercicios. Madrid, Ed. Thompson.
- CONDE, F. (2009): Análisis sociológico del sistema de discursos. CIS.

Complementàries

- BAUMANN. Z. (2002): La hermenéutica y las ciencias sociales. Buenos Aires, Nueva Visión.
- BELTRÁN, M. (1991): La realidad social. Madrid, Tecnos.
- BERICAT, E. (1998): La integración de los métodos cuantitativo y cualitativo en la investigación social. Barcelona, Ariel Sociología.
- BERLIN, I. (1983): "El concepto de una historia científica", en Conceptos y categorías: ensayos filosóficos. México, Fondo de Cultura Económica.
- BLAXTER, L., HUGHES. C. y TIGHT, M. (2000): Cómo se hace una investigación. Barcelona, Gedisa.
- BOURDIEU, P., CHAMBOREDON. J. y PASSERON. J. [1973](1987): El oficio del sociólogo. México, Siglo XXI.

- CALLEJO, J. (2001): El grupo de discusión: introducción a una práctica de investigación. Barcelona, Ariel.
- CÍA LAMANA, D. (2006): Narración y pensamiento. Hacia un nuevo paradigma del saber. Vilafranca del Penedés (Barcelona), Erasmus.
- DEL VAL CID, C. y GUTIÉRREZ BRITO, J. (2005): Prácticas para la comprensión del Realidad Social. Mc Graw-Hill, Madrid.
- DELGADO, J. M. y GUTIÉRREZ, J. (coord.) (1995): Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales. Madrid, Síntesis.
- DELLA PORTA, D. y M. Keating (2008): Approaches and methodologies in the social sciences. Cambridge University Press, UK.
- EISNER, E. W. (1998): El ojo ilustrado. Indagación cualitativa y mejora de la práctica educativa. Barcelona, Buenos Aires, México, Paidós.
- GADAMER, H. (2005): Verdad y método, 11 a cd. Salamanca, Sígueme. GARCÍA CORBA, J. (2000): Diario de campo. Madrid, CIS.